

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Resolutie VNG-IZA

Datum

11 december 2024

Toelichting

Geachte leden van de gemeenteraad,

Opmerking vooraf: deze brief is gestuurd naar alle gemeenten in de regio Helmond-De Peel en Eindhoven – De Kempen.

Inleiding

Op 29 november 2024 vond de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) plaats. Tijdens deze ALV is de resolutie 'Stop met gesprekken vervolg IZA totdat is voldaan aan gestelde voorwaarden' in stemming gebracht. Deze resolutie verbindt deelname aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) aan zowel gelijkwaardigheid in de landelijke IZA-samenwerking als aan de financiële uitvoerbaarheid van het IZA door de gemeente(n). Daarnaast geeft de resolutie aan dat er zonder deze randvoorwaarden verstrekende risico's en gevolgen zijn voor de uitvoerbaarheid van het IZA. De resolutie roept dan ook op om niet langer deel te nemen aan het IZA totdat aan beide randvoorwaarden is voldaan. Tijdens de ALV heeft 93,4% van de leden vòòr de resolutie gestemd. Deze is dan ook in grote meerderheid aangenomen.

Samenvatting

Tijdens de ALV van de VNG op 2 december 2022 heeft de VNG onder 3 voorwaarden ingestemd met deelname aan het IZA, te weten:

- Een oplossing voor het financiële ravijnjaar 2026;
- Compensatie voor het abonnementstarief in de Wmo;
- Structurele middelen voor preventie en gezondheidsbeleid.

Het merendeel van deze randvoorwaarden is tot op heden niet gerealiseerd, waarbij opgemerkt moet worden dat er zelfs bezuinigingen op de preventiemiddelen door het kabinet zijn aangekondigd. Dit, in combinatie met het ontbreken van gelijkwaardigheid aan de overlegtafel, maakt dat de VNG uit het akkoord stapt en zich daarmee ook distantieert van alle collectieve verplichtingen die voortkomen uit het akkoord.

Desalniettemin staat de VNG inhoudelijk nog steeds achter het IZA om de transformatie van zorg naar gezondheid te maken en staat zij er in dat kader voor open om, wanneer aan de randvoorwaarden is voldaan, weer aan de landelijke overlegtafel te komen. Bijvoorbeeld ten aanzien van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) dat als opvolger van het IZA moet dienen en in het eerste kwartaal van 2025 wordt verwacht. In dit akkoord wordt het IZA uitgebreid met het sociaal domein en wordt de onderlinge samenwerking tussen wijk- en ouderenzorg, sociaal domein en eerstelijnszorg worden vastgelegd.

Regionale gevolgen

De aangenomen resolutie is niet vrijblijvend. Dit betekent dat wij geen financiële tegemoetkoming meer kunnen bieden aan de IZA-partners aangezien de SPUK-IZA hoogstwaarschijnlijk per 1 januari 2025 komt te vervallen. Dat heeft dan ook gevolgen voor de regionale samenwerking. Mogelijk sluit de VNG op termijn weer aan bij het IZA, wanneer aan onze voorwaarden is voldaan. Daarom willen we als gemeenten zo min mogelijk schade aanrichten aan de regionale samenwerking. Toch betekent het de komende periode wel een andere rol voor de gemeenten, we zijn immers geen trekker meer in de opgave rondom IZA.

We kunnen ons niet meer duurzaam aan projecten en thema's committeren. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot het stopzetten van werkzaamheden en vertraging van het realiseren van de prioritaire opgaven die zijn opgenomen in beide Regioplannen.

Vervolgstappen

Op dit moment worden al constructieve gesprekken gevoerd tussen de VNG en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de randvoorwaarde met betrekking tot gelijkwaardigheid. Wanneer aan deze randvoorwaarde is voldaan, zal de VNG weer deelnemen aan de inhoudelijke gesprekken over het nieuwe AZWA. Zodra er vervolgens een conceptakkoord ligt, inclusief Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) en doorrekening, en er in de context van de bredere gemeentefinanciën is voldaan aan de houdbaarheid van het Sociaal Domein, zal het bestuur van de VNG dit akkoord aan de leden in een ALV voorleggen. Tijdens de ALV zal worden besloten om wel of geen hernieuwde samenwerking aan te gaan. Dit zal pas eind april 2025 zijn, na verzending van de Voorjaarsnota 2025.

Op dit moment beraden de regiogemeenten zich momenteel gezamenlijk over hun positie in de regionale IZA-samenwerking en bespreken ze deze uitkomsten met alle IZA-partners tijdens de eerstvolgende vergaderingen in december.

Bijlagen

- Resolutie 'Stop met gesprekken vervolg IZA totdat is voldaan aan gestelde voorwaarden'
- Bijlage bij resolutie: 'Uitwerking gelijkwaardigheid'
- Bijlage bij resolutie: 'Wat betekent stoppen?'
- VNG-Brief aan de Tweede Kamer: VNG-inbreng commissiedebat IZA

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

burgemeester

J.W.M. van de Ven

L.A.G.P. van der Aa